

indbragt dette Lovforslag, thi det vil i alt Fald give os et Middel til at komme det Løst imøde, som er nedlagt i § 93 i Grundloven. Jeg vil, idet jeg udtaler denne Tak, dog tilføie, at heller ikke jeg er fornøiet med Forslaget i den Skikkelse, i hvilken det foreligger, men jeg er i de allerfleste Tilfælde i den samme Situation overfor et Lovforslag, som der er indbragt, nemlig at jeg ikke er fornøiet med det, som det foreligger ved første Behandling, saa er det ikke noget Særegent for dette Lovforslag. Men når man fornøiet med et Lovforslag, som det var forelagt, strax ligesaa Begyndelsen til Enden, hvortil da saa mange Behandlinger i begge Thing, saa kunde man jo strax lade det passere videre, og ende det paa ligesaa mange Dage, som vi ere Maaneder derom. Der er reist en heel Række af Forestillinger mod dette Forslag, og navnlig blev der gjort en heel Række Betragtninger gjældende fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), der skulde angaae dette Lovforslag og dets Indhold, men hvor opmærksom jeg end lyttede til, hvor klart og skarpt end disse Betragtninger vare fremsatte, og hvor lydeligt de end bleve secunderede fra forskjellige Sider, kan jeg dog ikke see Andet, end at de alle tilsammen saa godt som fløde Lovforslagets egentlige Indhold forbi. Der blev udviklet den Betragtning, at vi — og i den Henseende er jeg enig med det ærede Medlem, saavel som i saa meget Andet — sætte større Pris paa, at Borgerne kunne leve lykkeligt i deres Hjem, selv om det ofte er lille og tarveligt, end at der kan udføres flere Tønder Tønder Korn og flere Hundrede Tønder Smør mere om Aaret. Jeg er aldeles enig med ham deri, men dette Forslag gaaer jo aldeles ikke i Retning af at indskrænke Antallet af de lykkelige Familier i Danmark. Det gaaer ikke ud paa at sammenkoble Fæstebyer til en stor Gaard, som det i gamle Dage oftere var Tilfældet, naar man gav Frihed i den Retning. Det gaaer ikke ud paa, hvad maaskee enkelte af Forslagsstillerne kunne ville, at indføre en fri Sammenlægningsret, saa at der ophober sig den ene Sædegaard ved Siden af den anden i

ulykkelige Tider til Jordbørn for de mindre Jordbrugere. Det ligger ikke deri. Dette Lovforslag siger: Det er utaaelig, saa lidt der kommer ud af de imaaelig store Eendomme, der hvile paa een Haand, der ofte ikke er opdraget — som det ærede Medlem udtrykte sig — til at styre, men som paa Grund af, at han vidste, at han var selvskreven Eier, har imbladt at faae den fornødne Opdragelse til netop at være Chef for en saadan Forretning. At det er i nationaloconomisk Henseende et meget betydeligt Tab, og dersom der var Frihed til at udstykke det, som Loven her søger at give Frihed til, kunde det maaskee blive Tilfælde, om ikke i vor, saa i en anden Menneskealder, at der kunde blive ligesaa mange Snes lykkelige Familier, som der nu er enkelte, der ikke ere mere lykkelige, fordi de ere saa mange Gange rigere. Dette Forslag gaaer altsaa just i den Retning, som det ærede Medlems Betragtning henviste til, at vor Udvikling af Landbøforholdene skulde gaae, og dog skulle de ærede Forslagsstillere imødegaaes med disse Betragtninger. At det var meget ypperlige Betragtninger, tvivler jeg ikke om, thi de vandt jo Bisfald fra flere Sider, men jeg har aldrig seet mere ubensigtsvarende Vaaben anvendte til at kæmpe med, end disse. Det er nylig blevet udtalt af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), at det var forbausende at høre, hvorledes det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) kunde tale om, at dette Forslag gaaer ud paa at udvikle et Proletariat her i Landet. Så, ogsaa i denne Henseende vil Forslaget jo accurat det Modfatte. Man vil give Løselighed til at disse Jorder kunne overgaae til Selveiendom, saaledes at der kommer flere og flere Familier til at bruge dem, og for at vi ikke skulle faae for store Jorddrotter, der samle om sig, og nødvendig maae samle om sig — det er Tilfældet paa ethvert Stambuus — en Masse ubemidlede Følk, som skulle vandre fra deres Indsidderhuse hen til Sædegaarden eller Hovedgaarden for at søge Daglete, og hvad ikke sjelden hendes paa de større Gaarde, naar de falde i Unaade, vandre over i Nabo sognenes Selveierbyer og tynge paa deres Fattigvæsen.